

Werkplaats train de trainers: 'Duurzaam boer blijven door biologisch ondernemen'

Op dinsdag 6 december vond de werkplaats 'Duurzaam boer blijven door biologisch te ondernemen' plaats. Zo'n 20 dierenartsen, accountants en adviseurs in de melkveehouderij kwamen in Stoutenburg bijeen om hierover met elkaar en enkele deskundigen op dit terrein van gedachten te wisselen.

Aan het begin van de bijeenkomst werden de vragen waarmee men naar de bijeenkomst kwam geïnventariseerd. Deze liepen uiteen van hoe krijg ik mensen enthousiast voor de biologische landbouw, hoe rendabel is omschakelen eigenlijk en wat houdt biologisch precies in? Na de inleiding van Goaitske Iepema van Project LTO Noord over de vooroordelen over biologisch en de do's en don'ts na omschakeling gingen de deelnemers in tweetallen aan de slag met de kansen en belemmeringen die zij zagen voor hun klanten wat betreft omschakelen naar de biologische landbouw.

We waren te gast op het bedrijf van Wim en Thecla Zandbrink. Zij vertelden de aanwezigen over hun omschakelperiode en leidden de groep rond op hun gloednieuwe volledig geautomatiseerde biologische bedrijf. Dat een biologisch melkveebedrijf er ook zo uit kan zien, maakte op een aantal deelnemers behoorlijk indruk. Het omschakelen van de grond is voor Wim en Thecla het grootste struikelpunt gebleken. Na 14 jaar zijn ze nog steeds bezig met de vraag hoe ze hun grasland voldoende productief houden. Dit is een voortdurende zoektocht waarmee ze ook samen met collega biologisch ondernemers aan de slag gaan.

Laurens Guelen van Friesland Campina gaf aan dat volgend jaar alle leden van Friesland Campina met duurzaamheid aan de slag moeten gaan. Laagdrempelig en ieder op zijn of haar eigen manier. Omschakelen naar biologisch is één van de manieren om dit op te pakken.

Anno 2011 leveren 135 melkveehouders hun biologische melk aan Friesland Campina. Er is zeker ruimte voor meer biologische melk (zie tabel). Friesland Campina betaald een meerprijs voor biologische melk die gebaseerd is op de meerkosten. Dit laat zij elk jaar opnieuw berekenen door wetenschappers verbonden aan Wageningen Universiteit.

	Friesland Campina	Eko-Holland
Aantal biologische leden	135	100
Ledenmelk (miljoen kg)	53	38
Omschakelaars	7 (2010) 8 (2011) 17 (2012/2013) Leden met plannen voor omschakeling worden uitgenodigd contact op te nemen. Er is behoefte aan meer biologische melk van leden.	Ruimte voor 30 tot 40 boeren

Herman Nieuwe Weme vertelde daarna over de coöperatie Eko-Holland. (zie voor meer informatie op www.eko-holland.nl/eko). Dit is een kleine coöperatie van 100 leden, allen biologische melkveehouders die ontstaan is na het faillissement van melkfabriek Bastiaanse. Ze leveren aan een

8-tal verwerkers waaronder Vecozuivel, Arla, Rouveen, FrieslandCampina, Cono, Aurora en Weerribben Zuivel (voor de BD melk). De prijs die Eko-Holland betaalt is de marktprijs en niet een prijs gekoppeld aan de gangbare melkprijs. Eko-Holland werkt met korte lijnen. Er is een zevenkoppig bestuur, een vervoerder die betaald wordt op km-basis, iemand in dienst voor de logistiek en een boekhoudkantoor dat de administratie doet.

Kees Water, adviseur bij Ekopart liet de groep vervolgens zien hoe de opbrengsten en de kosten op een gemiddeld biologisch melkveebedrijf zijn opgebouwd. Het saldo per kg melk fluctueerde de afgelopen 10 jaar rond de 40 cent. De voerkosten zijn de afgelopen twee jaar behoorlijk gestegen doordat er sinds 2009 100% biologisch moet worden gevoerd. Of een bedrijf financieel uitkomt met de biologische meerprijs van 8-10 cent per liter melk, hangt erg af van de omstandigheden. Als de kosten laag zijn en er voldoende ruwvoer op het eigen bedrijf kan worden gewonnen, kan het zeker uit.

Als laatste spreker lichte Maurits Steverink namens de Task Force Marktontwikkeling Biologische Landbouw de markt van biologische producten toe. De laatste jaren is de omzet van biologische producten in de supermarkt flink gestegen. Deze was in 2010 groter dan de omzet van Douwe Egberts. Dus biologisch klein? Dat valt reuze mee. Mede door de komst van Arla is het aanbod van biologische zuivel in de supermarkt de laatste twee jaar flink uitgebreid. Zo zijn Boerenland zuivel en Biogarde overgestapt op biologische ingrediënten. Ook hebben de meeste supermarktketens tegenwoordig hun eigen biologische huismerk. Maurits voorziet voor de toekomst 10 concepten voor melk, bulk, weidemelk, biologisch etc. De vraag voor de melkveehouders is danaan welk concept ga ik meewerken? Er zullen duidelijke keuzes gemaakt moeten worden. Op gebied van duurzaamheid is biologisch een 'all-rounder' op alle facetten van duurzaamheid scoort ze goed. Aan het einde van zijn presentatie gaf Maurits aan dat er op dit moment in Nederland van de 20.000 melkveebedrijven ruimt 10.000 zijn die qua extensiviteit de stap naar biologisch kunnen maken. De potentie is dus duidelijk aanwezig, nu het verzilveren nog!

Met deze boodschap en het hoofd vol met 'nieuwe' informatie keerde een ieder aan het einde van deze veelbewogen bijeenkomst weer huiswaarts.

